

Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met het ontstaan van het moederschap van rechtswege van en de mogelijkheid van erkenning door de vrouwelijke partner van de moeder

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is dat het juridisch ouderschap van de vrouwelijke partner van de moeder zonder rechterlijke tussenkomst kan ontstaan.

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A.

In artikel 5 wordt na het twaalfde lid een nieuw lid ingevoegd, luidende:

13. In het tweede, vijfde en zesde lid wordt onder "moeder" verstaan de vrouw uit wie het kind is geboren. In deze leden wordt met "de vader" van het kind en zijn "vaderschap" gelijkgesteld de moeder die niet de vrouw is uit wie het kind is geboren onderscheidenlijk haar moederschap. Hierbij wordt in het zesde lid in plaats van "artikel 199, onderdeel b" gelezen: artikel 198, tweede lid.

B.

Artikel 198 komt te luiden:

Artikel 198

1. Moeder van een kind is de vrouw:

- a. uit wie het kind is geboren;
- b. die op het tijdstip van de geboorte van het kind is gehuwd met de vrouw uit wie het kind is geboren, indien dit kind is verwekt door kunstmatige donorbevruchting als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting en een door de stichting, bedoeld in die wet, ter bevestiging hiervan afgegeven verklaring is overgelegd. De verklaring dient bij de aangifte van de geboorte te worden overgelegd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand en werkt terug tot aan de geboorte van het kind.

Indien het huwelijk binnen 306 dagen voor de geboorte van het kind is ontbonden door de dood van de echtgenoot van de vrouw uit wie het kind is geboren, is de echtgenoot eveneens moeder van het kind, zelfs indien de vrouw uit wie het kind is geboren was hertrouwd;

- c. die het kind heeft erkend;
- d. wier ouderschap gerechtelijk is vastgesteld; of
- e. die het kind heeft geadopteerd.

2. De vrouw uit wie het kind is geboren kan, indien zij sedert de 306de dag voor de geboorte van het kind was gescheiden van tafel en bed of zij en haar echtgenoot sedert dat tijdstip gescheiden hebben geleefd, binnen een jaar na de geboorte van het kind ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand verklaren dat haar overleden echtgenoot niet de moeder is van het kind, bedoeld in het eerste lid, onder b, van welke verklaring een akte wordt opgemaakt; was de vrouw uit wie het kind is geboren op het tijdstip van de geboorte hertrouwd dan is in dat geval de huidige echtgenoot de ouder van het kind.

C.

In artikel 199, onder b, wordt na "de huidige echtgenoot de vader" ingevoegd: of, in het geval, genoemd in artikel 198, eerste lid, onder b, de huidige echtgenoot de moeder.

D.

Na titel 11, afdeling 2, wordt een nieuwe afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 2a Ontkenning van het door huwelijk ontstane moederschap

Artikel 202a

1. Het in artikel 198, eerste lid, onder b, bedoelde moederschap kan worden ontkend:

- a. door de moeder, bedoeld in artikel 198, eerste lid, onder a;
- b. door de moeder, bedoeld in artikel 198, eerste lid, onder b;
- c. door het kind zelf.

2. De moeder, bedoeld in artikel 198, onder a of b, kan het in artikel 198, eerste lid onder b, bedoelde moederschap niet ontkennen, indien de moeder, bedoeld in het eerste lid, onder b, vóór het huwelijk heeft kennis gedragen van de zwangerschap of heeft ingestemd met de kunstmatige donorbevruchting als bedoeld in artikel 198, eerste lid onder b.

3. Het verzoek tot gegrondverklaring van de ontkenning wordt door de moeder, bedoeld in het eerste lid, onder a, en de moeder, bedoeld in het eerste lid, onder b, bij de rechtbank ingediend binnen een jaar na de geboorte van het kind.

4. Het verzoek tot gegrondverklaring van de ontkenning wordt door het kind bij de rechtbank ingediend uiterlijk binnen drie jaren nadat het kind meerderjarig is geworden.

Artikel 202b

1. Overlijdt de moeder, bedoeld in artikel 198, eerste lid, onder a, of artikel 198, eerste lid, onder b, voor de afloop van de in artikel 202a, derde lid, gestelde termijn, dan kan een afstammeling van deze echtgenoot in de eerste graad of, bij gebreke van zodanige afstammeling, een ouder van deze echtgenoot, de rechtbank verzoeken de ontkenning van het moederschap gegrond te verklaren. Het verzoek wordt gedaan binnen een jaar na de dag van overlijden of nadat het overlijden ter kennis van verzoeker is gekomen.

2. Op de ontkenning van het moederschap zijn de artikelen 201, tweede lid, en 202 van overeenkomstige toepassing.

E.

Artikel 204 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en vierde lid wordt "man" telkens vervangen door: persoon.

2. Het derde lid komt te luiden:

De toestemming van de moeder wier kind de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, dan wel de toestemming van het kind van twaalf jaren of ouder, kan op verzoek van de man die het kind wil erkennen, door de toestemming van de rechtbank worden vervangen, indien de erkenning de belangen van de moeder bij een ongestoorde verhouding met het kind of de belangen van het kind niet zou schaden, en deze man

a. de verwekker is van het kind; of

b. de zaaddonor is van het kind en in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat.

F.

Na artikel 205 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 205a

1. Een verzoek tot vernietiging van de erkenning van de door de moeder gedane erkenning kan bij de rechtbank worden ingediend:
  - a. door het kind zelf, tenzij de erkenning tijdens zijn meerderjarigheid heeft plaatsgevonden;
  - b. door de erkenner, indien zij door bedreiging, dwaling, bedrog of, tijdens haar minderjarigheid, door misbruik van omstandigheden daartoe is bewogen;
  - c. door de andere moeder, indien zij door bedreiging, dwaling, bedrog of, tijdens haar minderjarigheid, door misbruik van omstandigheden bewogen is toestemming tot de erkenning te geven.
2. Op de vernietiging van de erkenning is artikel 205, tweede tot en met het vijfde lid, van overeenkomstige toepassing.

G.

In het opschrift van titel 11, afdeling 4, wordt "vaderschap" vervangen door: ouderschap

H.

Artikel 207 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste, tweede, vierde en vijfde lid wordt "vaderschap" telkens vervangen door: ouderschap.
2. In het eerste lid wordt "van een man kan" vervangen door "van een persoon kan" en "de man als levensgezel" door: deze als levensgezel.
3. In het tweede lid, onder b, wordt "man" vervangen door: in de aanhef van het eerste lid bedoelde persoon.
4. In het tweede lid, onder c, wordt "man" vervangen door: persoon.
5. In het vierde lid wordt "man bedoeld in het eerste lid" vervangen door: in de aanhef van het eerste lid bedoelde persoon.

I.

In artikel 208 wordt "vaderschap" vervangen door: ouderschap.

J.

In artikel 253b, eerste lid, wordt na "vaststaat" ingevoegd "van de vrouw uit wie het kind is geboren" en wordt na "oefent de" ingevoegd: voornoemde.

K.

Artikel 253e wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding 1. geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
  2. Met de tot het gezag bevoegde vader van het kind, bedoeld in de artikelen 253c en 253d, wordt voor de toepassing van die artikelen gelijkgesteld de tot het gezag bevoegde moeder van het kind, die niet de vrouw is, uit wie het kind is geboren.

L.

In artikel 394 wordt "man" vervangen door: persoon.

M.

In artikel 395b wordt "man" vervangen door: persoon.

Artikel II

Artikel 3a van de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting komt te luiden:
Op verzoek van de ouder van het kind dat door kunstmatige donorbevruchting is
verwekt, verstrekt de Stichting een verklaring als bedoeld in artikelen 198, eerste lid,
onder b, of 227, vierde lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, waarin de
persoonsidentificerende gegevens van de donor niet worden opgenomen.

Artikel III

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries,
autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering
de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,